

Uz sākumlapu>Prasības iesniegšana tiesā>Kur un kā>Kuras valsts tiesības jāpiemēro?
Kuras valsts tiesības jāpiemēro?

Polija

PAZIŅOJUMS: turpmāk sniegtās atbildes NEATTIECAS uz gadījumiem, kurus regulē ES tiesību akti.

1 Tiesību avoti

1.1 Valsts tiesību normas

2011. gada 4. februāra Starptautisko privāttiesību akts (konsolidētais teksts: 2015. gada Oficiālais Vēstnesis, 1792. punkts) („SPTA”).

1.2 Daudzpusējas starptautiskās konvencijas

1905. gada 17. jūlija Hāgas Konvencija par pilsonisko tiesību atņemšanu un līdzīgiem aizsardzības pasākumiem,
1961. gada 5. oktobra Hāgas Konvencija par par tādu tiesību normu kolīzijām, kuras attiecas uz testamentāro darījumu formu,
1961. gada 5. oktobra Hāgas Konvencija par iestāžu pilnvarām un tiesību aktiem, kas piemērojami attiecībā uz bērnu aizsardzību,
1971. gada 4. maija Hāgas Konvencija par ceļu satiksmes negadījumiem piemērojamo likumu,
1973. gada 2. oktobra Hāgas Konvencija par uzturēšanas saistībām piemērojamiem tiesību aktiem,
Konvencija par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām, kura atvērta parakstīšanai Romā, 1980. gada 19. jūnijā,
1996. gada 19. oktobra Hāgas Konvencija par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, atzīšanu, izpildi un sadarbību attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu aizsardzības pasākumiem

1.3 Svarīgākās divpusējās konvencijas

Polija ir parakstījusi vairākus divpusējus nolīgumus par tiesiskajiem darījumiem, kuros ir paredzēti arī noteikumi par tiesību normu kolīzijām. Šādi nolīgumi ir noslēgti gan ar ES dalībvalstīm, gan trešām valstīm. Tā kā instrumenti, kas ir saistoši ES dalībvalstīm un ietver noteikumus par tiesību normu kolīzijām attiecībā uz dažādām tematiskām jomām, **prevalē** pār divpusējiem nolīgumiem, ko parakstījušas dalībvalstis, būtībā tikai trešajai daļai valstu nolīgumu pašlaik ir praktiska nozīme.

Tāds ir nolīgums ar Baltkrieviju (1994. gada 26. oktobris), Krieviju (1996. gada 16. septembris), Ukrainu (1993. gada 24. maijs), Korejas Tautas Demokrātisko Republiku (1986. gada 28. septembris), Kubu (1982. gada 18. novembris), Vjetnamu (1993. gada 22. marts) un kā mantojums (pamatojoties uz 1960. gada 6. februāra nolīgumu ar Dienvidslāviju) ar Bosniju un Hercegovinu, Melnkalni un Serbiju.

2 Kolīziju normu piemērošana

2.1 Vai tiesnesim ir pienākums pēc savas iniciatīvas piemērot kolīziju normas?

Jā, tiesa piemēro tiesību normu kolīziju noteikumus *ex officio*. Tā piemēro arī ārvalstu tiesību aktus *ex officio*, ja noteikumus par tiesību normu kolīzijām ir norādīts, ka konkrētam jautājumam jāpiemēro šis tiesību akts.

2.2 Atgriezeniskā norāde

Saskaņā ar SPTA 5. pantu Polijas tiesību akti pieļauj tikai atgriezenisko norādi (*reverse renvoi*).

1. punkts nav piemērojams gadījumos, kad piemērojamo tiesību aktu noteica:

- 1) tiesību akta izvēle,
- 2) ņemot vērā tiesiskā darījuma formu,
- 3) ņemot vērā līgumsaistības, ārpuslīgumiskas saistības vai vienpusējus tiesiskos darījumus, attiecībā uz kuriem šis akts nosaka piemērojamo tiesību aktu.

2.3 Piesaistes kritērija izmaiņas

2.4 Izņēmumi kolīziju normu piemērošanā

Atkāpes no tiesību aktu kolīziju noteikumos paredzētā tiesību akta piemērošanas saistībā ar tiesiskām attiecībām ir noteiktas SPTA 3. un 10. pantā.

3. panta 1. punkts: Ja Aktā ir prasība piemērot *lex patriae* un nav iespējams noteikt attiecīgās personas valstspiederību, tai nav valstspiederības vai *lex patriae* saturs nav nosakāms, piemēro šīs personas domicila tiesību aktus, un, ja personai nav domicila, piemēro tās valsts tiesību aktus, kurā persona parasti dzīvo.

10. panta 1. punkts: Ja nav iespējams noskaidrot apstākļus, kas nosaka, kādi tiesību akti piemērojami, piemēro to tiesību aktu, ar kuru ir vistiešākā tiesisko attiecību sasaiste. Turklāt Polijas tiesību aktus piemēro gadījumos, kad laika ziņā pieņemamās robežās nav iespējams noteikt piemērojamā ārvalstu tiesību akta saturu.

Bez tam, SPTA 67. pantā paredzēts, ka gadījumā, kad SPTA nav noteikts neviens piemērojams tiesību akts, konkrētos noteikumus, Polijā ratificētos un izpildāmos starptautiskos nolīgumos vai ES tiesību aktos, tiesību aktam, kurš nosaka tiesiskās attiecības, **ir jābūt tās valsts tiesību aktam, ar kuru šis tiesiskās attiecības ir visciešākās.**

2.5 Ārvalstu tiesību pārbaude

Tiesa identificē un piemēro ārvalstu tiesību aktu *ex officio* — 2001. gada 27. jūlija Vispārējās jurisdikcijas tiesu organizācijas akta 51.a panta 1. punkts (konsolidētais teksts: 2019. gada Oficiālais Vēstnesis, 52. punkts, ar grozījumiem).

3 Kolīziju normas

3.1 Līgumsaistības un tiesību akti

Būtiski SPTA paredzēti tiesību normu kolīziju noteikumi:

28. panta 1. punkts: Līgumsaistībām piemērojamās tiesību normas nosaka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regulu (EK) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I) (OV, L 177., 4.7.2008., 6. lpp.). Regulas noteikumi vajadzības gadījumā tiek piemēroti līgumsaistībām, kas saskaņā ar 1. punktā minētās regulas 1. panta 2. punkta j) apakšpunktu ir izslēgtas no tās darbības jomas.

Atbilstīgi SPTA 29. panta 1. punktam gadījumos, kad Polijas tiesību aktos ir paredzēts apdrošināšanas pienākums, apdrošināšanas līgumu reglamentē Polijas tiesību akti.

2. Ja Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, kas paredz apdrošināšanas prasību, tiesību akti nosaka, ka apdrošināšanas līgumam jāpiemēro šīs dalībvalsts tiesību akti, piemēro minētās valsts tiesību aktus.

30. pants 1. punkts. Izņemot gadījumus, kas paredzēti 28. pantā minētajā regulā, citas, pie Eiropas Ekonomikas zonas nepiederošas, valsts tiesību akta izvēle saistībā ar līgumu, kas ir cieši saistīts ar vismaz vienas dalībvalsts teritoriju, nevar liegt patērētājiem aizsardzību, kas tiem piešķirta saskaņā ar Polijas tiesību aktiem, ar kuriem transponētas šādas direktīvas:

1) Padomes Direktīva 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV L 95, 21.4.1993., 29. lpp.); OV ES īpašs izdevums poļu valodā, 15. nodaļa, 2. sējums, 288. lpp.);

2) (atcelts);

3) Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 25. maija Direktīva 1999/44/EK par dažiem patēriņa preču pārdošanas aspektiem un saistītajām garantijām (OV L 171, 7.7.1999., 12. lpp.); OV ES īpašs izdevums poļu valodā, 15. nodaļa, 4. sējums, 223. lpp.);

4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 23. septembra Direktīva 2002/65/EK par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 90/619/EEK un Direktīvā 97/7/EK un 98/27/EK (OV L 271, 9.10.2002., 16. lpp.); OV ES īpašs izdevums poļu valodā, 6. nodaļa, 4. sējums, 321. lpp.);

5) Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 23. aprīļa Direktīva 2008/48/EK par patēriņa kredītliģumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK (OV L 133, 22.5.2008., 66. lpp. ar grozījumiem).

2. Ja līgumam, uz ko attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/122/EK (2009. gada 14. janvāris) par patērētāju aizsardzību attiecībā uz dažiem aspektiem, kas saistīti ar daļlaika lietojuma tiesībām, ilgtermiņa brīvdienu produktiem, tālākpārdošanas un apmaiņas līgumiem (OV L 33, 3.2.2009., 10. lpp.), piemērojamais tiesību akts ir citas valsts, kura nav Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, tiesību akts, patērētājiem nedrīkst atņemt aizsardzību, ko viņi bauda saskaņā ar Polijas tiesību aktiem, kuros transponēta šī direktīva:

1) ja kāds no nekustamajiem īpašumiem atrodas kādā no dalībvalstīm vai

2) attiecībā uz nolīgumu, kas nav tiešā veidā saistīts ar nekustamo īpašumu, ja komersants veic savu uzņēmējdarbību vai profesionālo darbību kādā no dalībvalstīm vai jebkādā veidā pārnes šo darbību uz kādu no dalībvalstīm un līgums attiecas uz šo darbību.

31. pants. Saistības, ko rada vērtspapīrs, kas nav vekselis vai čekss, regulē tās valsts tiesību akti, kurā attiecīgais vērtspapīrs tika izpildīts vai emitēts.

32. pants 1. punkts. Saistības, ko rada vienpusējs tiesiskais darījums, regulē tiesību akts, kuru izvēlējusies darījuma veicēja puse. Ja ir identificētas abas šo saistību puses, tiesību aktu izvēlas, groza vai atceļ, pamatojoties uz pušu vienošanos.

2. Gadījumos, kad nav veikta skaidra tiesību akta izvēle, saistības, ko rada vienpusējs tiesisks darījums, regulē tās valsts tiesību akti, kurā šā darījuma pieciējs ir pastāvīgs iedzīvotājs vai kurā reģistrēts tā uzņēmums. Ja lietas fakti liecina, ka saistības ir ciešāk saistītas ar citas valsts tiesību aktiem, tiek piemēroti šīs valsts tiesību akti.

...

Atbilstīgi **36. pantam** parādu cesijas sekas attiecībā uz trešām personām nosaka tās valsts tiesību akti, kuras jurisdikcijā ir cesētie parādi.

37. pants. Parāda pārņemšanai piemēro tās valsts tiesību aktus, kuras jurisdikcijā ir pārņemtais parāds.

38. pants. Valūtas vērtības maiņas ietekmi uz saistību vērtību izvērtē atbilstīgi saistībām piemērojamajam tiesību aktam.

3.2 Ārpuslīgumiskās saistības

Būtiski SPTA paredzēti tiesību normu kolīziju noteikumi:

33. pants. Saistībām, ko rada citas darbības, kuras nav tiesiski darījumi, piemērojamās tiesību aktus nosaka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 864/2007/EK (2007. gada 11. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām (Roma II) (OV L 199., 31.7.2007., 40. lpp.).

34. pants. 1971. gada 4. maija Hāgas Konvencija par ceļu satiksmes negadījumiem piemērojamo likumu (Oficiālais Vēstnesis 2003/63, 585. punkts) nosaka piemērojamo tiesību aktu ārpuslīguma trešās puses saistībām, kas radušās satiksmes negadījuma rezultātā.

35. pants. Trešās puses saistības par publisko iestāžu darbību veikšanu vai neveikšanu valstī nosaka attiecīgās valsts tiesību akti.

3.3 Personas statuss, tā aspekti saistībā ar civilstāvokli (vārds, dzīvesvieta, rīcībspēja)

Noteikumi par tiesību normu kolīziju attiecībā uz fiziskās personas statusu:

Fiziskas personas tiesīspēju un spēju veikt tiesiskos darījumus nosaka viņa *lex patriae* (11. pants 1. punkts).

2. Ja fiziska persona veic tiesisku darījumu savas uzņēmējdarbības ietvaros, ir pietiekami, ka tai ir spēja veikt šo darbību saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā atrodas tās uzņēmums.

3. 1. punkts neizslēdz tiesību akta, kas regulē tiesisku darījumu, piemērošanu, ja tajā noteiktas konkrētas prasības attiecībā uz spēju veikt šo tiesisko darījumu

Saskaņā ar 12. pantu gadījumos, kad līgumu ir parakstījušas puses, kas atrodas vienā un tajā pašā valstī, fiziska persona, kurai ir tiesības parakstīt līgumu saskaņā ar šīs valsts tiesību aktiem, var atsaukties uz nespēju, kas izriet no 11. panta 1. punktā minētā tiesību akta, tikai tad, ja pretējai pusei bija zināms par šo nespēju līguma parakstīšanas brīdī vai pretējā puse attiecīgajā brīdī pavisā neņēma vērā šo nespēju.

2. Fiziska persona, kas veic vienpusēju tiesisku darījumu un ir tiesībspējīga to darīt saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā darījums tiek veikts, var atsaukties uz nespēju, pamatojoties uz tiesību aktu, kas minēts 11. panta 1. punktā, tikai tajos gadījumos, kad tas nelabvēlīgi neietekmē nevienu personu, kas, rīkojoties ar pietiekamu rūpību, pajāvās uz pieņēmumu, ka personai, kura veic šo tiesisko darbību, ir vajadzīga spēja to darīt.

3. Ja fiziska persona rīkojas ar pārstāvja starpniecību, 1. un 2. punkta piemērojamību nosaka būtiski ar pārstāvi saistīti apstākļi.

4. 1. un 2. punktu nepiemēro tiesiskiem darījumiem ģimenes un aizbildnības tiesību vai mantojuma tiesību jomā, vai attiecībā uz jebkādiem noteikumiem par nekustamo īpašumu valstī, kas nav tā valsts, kurā tika veikts tiesiskais darījums.

Atbilstīgi 13. panta 1. punktam tiesisku rīcībspēju nosaka rīcībspējīgās fiziskās personas *lex patriae*. Ja ārvalstnieka rīcībspēju izskata Polijas tiesa, piemēro Polijas tiesību aktus.

14. panta 1. punktā noteikta prasība piemērot *lex patriae* pieņēmumam vai apliecinājumam par fiziskas personas **nāvi**. Ja pieņēmumu vai apliecinājumu par ārvalstnieka nāvi izskata Polijas tiesa, piemēro Polijas tiesību aktus.

Atbilstīgi 16. panta 1. punktam fiziskas personas **personīgās tiesības** nosaka tās *lex patriae*.

Fiziska persona, kuras personīgās tiesības ir apdraudētas vai pārkāptas, var pieprasīt aizsardzību saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kuras teritorijā tika radīti draudi vai pārkāptas tiesības, vai saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kuras teritorijā iestājās pārkāpuma sekas.

Ja fiziskas personas personīgās tiesības ir pārkāptas plašsaziņas līdzekļos, tiesības uz atbildi, labojumu vai līdzīgu aizsardzības pasākumu nosaka tās valsts tiesību akti, kurā reģistrēta attiecīgā izdevniecība vai raidorganizācija.

3.4 Tiesisko attiecību noteikšana starp vecākiem un bērniem, ieskaitot adopciju

3.4.1 Tiesisko attiecību noteikšana starp vecākiem un bērniem

Noteikumi par tiesību normu kolīzijām, kas piemērojami attiecībām starp vecākiem un bērniem (SPTA):

Bērna izcelšanos var noteikt vai apstrīdēt saskaņā ar bērna *lex patriae* bērna dzimšanas brīdī (SPTA 55. pants 1. punkts). Jā bērna piedzimšanas brīdī *lex patriae* neļauj noteikt paternitāti ar tiesas orderi, paternitātes noteikšanu ar tiesas orderi reglamentē bērna *lex patriae* brīdī, kad tika noteikta bērna izcelšanās.

Bērna izcelšanās atzīšanu nosaka bērna *lex patriae* atzīšanas brīdī. Ja tiesību aktā nav paredzēta bērna atzīšana, piemēro bērna *lex patriae* bērna piedzimšanas brīdī, ar nosacījumu, ka tajā šāda atzīšana ir ļauta. Ieņemta, bet vēl nedzimuša bērna atzīšanu nosaka mātes *lex patriae* atzīšanas izdarīšanas brīdī.

Saskaņā ar SPTA 56. panta 1. punktu 1996. gada 19. oktobra Hāgas Konvencija par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, atzīšanu, izpildi un sadarbību attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu aizsardzības pasākumiem (OV L 151, 11.6.2008., 39. lpp.; Oficiālais Vēstnesis 2010/172, 1158. punkts) nosaka tiesību aktus, kas piemērojami vecāku atbildībai un aizgādības tiesībām.

Ja bērna pastāvīgā dzīves vieta ir mainīta uz valsti, kura nav 1. punktā minētās konvencijas puse, turpmāk šīs valsts tiesību akti noteiks pasākumu piemērošanas nosacījumus bērna iepriekšējās dzīvesvietas valstī.

1996. gada 19. oktobra Hāgas Konvencija par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, atzīšanu, izpildi un sadarbību attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu aizsardzības pasākumiem nosaka tiesību aktus, kas piemērojami **bērna aizbildnībai** (SPTA 59. pants).

Ja bērna pastāvīgā dzīves vieta ir mainīta uz valsti, kas nav 1. punktā minētās konvencijas puse, turpmāk šīs valsts tiesību akti noteiks pasākumu piemērošanas nosacījumus bērna iepriekšējās dzīvesvietas valstī.

3.4.2 Adopcija

Atbilstīgi SPTA 57. pantam adopciju reglamentē adopcijas vecāka *lex patriae*.

Laulātu dzīvesbiedru veiktu kopīgo adopciju reglamentē viņu *lex patriae*. Ja dzīvesbiedriem nav kopēja *lex patriae*, jāpiemēro tās valsts tiesību akti, kurā abi dzīvesbiedri pastāvīgi dzīvo, un gadījumos, kad viņu abu pastāvīgā dzīvesvieta nav vienā valstī, tiek piemērots tās valsts tiesību akts, kurā abi dzīvesbiedri parasti dzīvo. Ja abu dzīvesbiedru parastā dzīvesvieta nav vienā valstī, ir piemērojams tās valsts tiesību akts, ar kuru dzīvesbiedri ir visciešāk saistīti citādos veidos.

Kā noteikts SPTA 58 pantā, adopcija nav iespējama bez iespējamā adoptējamā bērna *lex patriae* piemērošanas attiecībā uz viņa piekrišanu, viņa oficiālā pārstāvja un kompetentās iestādes piekrišanu, kā arī jebkādiem adopcijas ierobežojumiem pēc pastāvīgās dzīvesvietas maiņas uz citu valsti.

3.5 Laulība, pāru kopdzīve bez laulības, partnerattiecības, laulības šķiršana, laulāto atšķiršana, uzturēšanas saistības

3.5.1 Laulība

Tiesīspēju slēgt laulību attiecībā uz katru no pusēm nosaka to *lex patriae* laulības slēgšanas brīdī (SPTA 48. pants).

Atbilstīgi 49. panta 1. punkta noteikumiem laulību ceremonijas formu nosaka tās valsts tiesību akti, kurā tā notiek. Ja laulību ceremonija notiek ārpus Polijas, ir pietiekami, ja tā notiek atbilstīgi abu laulāto *lex patriae* prasībām vai abu laulāto pastāvīgās vai parastās dzīvesvietas tiesību aktiem brīdī, kad notiek laulību ceremonija.

Atbilstīgi SPTA 50. pantam 48. un 49. pantā minētie tiesību akti ir piemērojami *mutatis mutandis* kārtībā, kad nav iespējama laulību ceremonija un netiek ievērotas prasības par laulību ceremonijas formu.

Laulāto personīgās attiecības un laulāto mantisko attiecību kārtību nosaka viņu kopējie *lex patriae* (51. panta 1. punkts). Ja dzīvesbiedriem nav kopēja *lex patriae*, jāpiemēro tās valsts tiesību akti, kurā abi dzīvesbiedri pastāvīgi dzīvo, un gadījumos, kad viņu abu pastāvīgā dzīvesvieta nav vienā valstī, tiek piemērots tās valsts tiesību akts, kurā abi dzīvesbiedri parasti dzīvo. Ja abiem dzīvesbiedriem parastā dzīvesvieta nav vienā valstī, piemērojams ir tās valsts tiesību akts, ar kuru dzīvesbiedri ir visciešāk saistīti citādos veidos.

3.5.2 Pāru kopdzīve bez laulības un partnerattiecības

Nav.

3.5.3 Laulības šķiršana un laulāto atšķiršana

Atbilstīgi SPTA 54. pantam laulības šķiršanu reglamentē laulāto kopējais *lex patriae* brīdī, kad viņi iesniedz prasību par laulības šķiršanu. Ja laulātajiem nav kopēja *lex patriae*, piemērojams ir tās valsts tiesību akts, kurā abiem laulātajiem ir pastāvīga dzīvesvieta, un gadījumos, kad viņiem nav kopīgas pastāvīgas dzīvesvietas brīdī, kad viņi pieteic laulības šķiršanu, piemērojams ir tās valsts tiesību akts, kurā laulātajiem dzīvesbiedriem bija beidzamā kopīgā parastā dzīvesvieta ar nosacījumu, ka vienam no laulātajiem tā joprojām ir parastā dzīvesvieta. Polijas tiesību aktus piemēro gadījumos, kad piemērojamais tiesību akts nav nosakāms.

Iepriekšminētie noteikumi ir piemērojami *mutatis mutandis* laulības šķiršanai.

3.5.4 Uzturēšanas saistības

Atbilstīgi 63. pantam tiesību aktus, kas piemērojami uzturēšanai, nosaka Padomes Regula (EK) Nr. 4/2009 (2008. gada 18. decembris) par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās (OV L 7, 10.1.2009., 1. lpp.)

3.6 Laulāto mantiskās attiecības

Laulāto personīgās attiecības un laulāto mantisko attiecību kārtību reglamentē viņu kopējie *lex patriae* (51. panta 1. punkts). Ja dzīvesbiedriem nav kopēja *lex patriae*, jāpiemēro tās valsts tiesību akti, kurā abi dzīvesbiedri pastāvīgi dzīvo, un gadījumos, kad viņu abu pastāvīgā dzīvesvieta nav vienā valstī, tiek piemērots tās valsts tiesību akts, kurā abi dzīvesbiedri parasti dzīvo. Ja abu dzīvesbiedru parastā dzīvesvieta nav vienā valstī, piemērojams ir tās valsts tiesību akts, ar kuru dzīvesbiedri ir visciešāk saistīti citādos veidos.

Atbilstīgi SPTA 52. panta 1. punktam laulātie var izvēlēties viena laulātā *lex patriae* vai tās valsts tiesību aktus, kurā vienam no viņiem ir pastāvīga vai parasta dzīvesvieta, kā piemērojamos tiesību aktus savai laulāto mantisko attiecību kārtībai. Tiesību akta izvēli var izdarīt arī pirms laulību noslēgšanas.

Laulību mantiskos līgumus reglamentē pušu izvēlētie tiesību akti, kā norādīts 1. punktā. Gadījumos, kad nav veikta skaidra tiesību akta izvēle, laulību mantisko līgumu nosaka tiesību akts, kas piemērojams laulāto personīgajām attiecībām un laulāto mantisko attiecību kārtībai līguma parakstīšanas brīdī. Izvēloties tiesību aktu, kas noteiks laulāto mantisko attiecību kārtību vai laulību līgumu, ir pietiekami, ja saglabā laulāto mantiskā līguma formu, kā prasīts saskaņā ar izvēlēto tiesību aktu vai saskaņā ar tās valsts tiesību aktu, kurā tiesību akts tika izvēlēts.

3.7 Testamenti un mantojums

Mantošanas lietām piemērojami tiesību akti ir noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 650/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi (OV L 201, 27.7.2012., 107. lpp., ar grozījumiem).

3.8 Nekustamais īpašums

Atbilstīgi SPTA 41. panta 1. punktam īpašumtiesības un citas mantiskās tiesības noteic tās valsts tiesību akti, kurā attiecīgais objekts atrodas. Īpašumtiesību iegūšanu un zaudēšanu, kā arī citu mantisko tiesību satūra vai prioritātes iegūšanu, zaudēšanu vai maiņu nosaka tās valsts tiesību akti, kurā to objekti atrodas brīdī, kad iestājās notikumi, kuru rezultātā radās iepriekš minētās tiesiskās sekas.

3.9 Maksātspēja

Noteikumi par tiesību normu kolīzijām, nosakot bankrota procedūrām piemērojamos tiesību aktus, ir paredzēti 2003. gada 28. februāra Aktā par bankrotiem (konsolidētais teksts: 2019. gada Oficiālais Vēstnesis, 498. punkts):

Atbilstīgi Akta par bankrotiem 460. pantam bankrota procedūrām, kas notiek Polijā, tiek piemēroti Polijas tiesību akti, ja šajā nodaļā paredzētie noteikumi nenosaka citādi.

Saskaņā ar Akta par bankrotiem 461. pantu darbinieku, kuri tiek nodarbināti citā ES dalībvalstī vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) dalībvalstī, kas ir Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu līgumslēdzēja puse, darba attiecības regulē tiesību normas, kas noteiktas viņu darba līgumā. Tiesību akts, kas nosaka, vai konkrēts objekts ir nekustamais īpašums, ir tas tiesību akts, kurš piemērojams vietā, kur attiecīgais objekts atrodas. Līgumu par nekustamā īpašuma, kas atrodas citā ES dalībvalstī vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) dalībvalstī, kas ir Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu līgumslēdzēja puse, lietošanu vai iegādi reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā nekustamais īpašums atrodas. Tiesības saistībā ar nekustamo īpašumu, kas atrodas citā ES dalībvalstī vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) dalībvalstī, kas ir Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu līgumslēdzēja puse, vai reģistrētiem jūras kuģiem, vai lidaparātiem reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā atrodas attiecīgais reģistrs.

Ar paziņojumu par bankrotu netiek pārkāptas kreditoru vai jebkādas citas trešās puses tiesības vai apgrūtināti aktīvi vai cita bankrotējušās puses manta, kas atrodas citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) dalībvalstī, kura ir Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu līgumslēdzēja puse, neizslēdzot nevienu īpašuma organizētu daļu, un jo īpaši tiesības izmantot īpašumu, lai segtu jebkādas saistības, vai tiesības segt saistības no peļņas, ko dod īpašuma, ķīlas un hipotēkas tiesības, tiesības pieprasīt īpašuma atbrīvošanu no personām, kuras par to ir atbildīgas pret pilnvarotās puses gribu, vai tiesības lietot īpašumu kā tā pilnvarotais (Akta par bankrotu 462. pants). Tas attiecas uz personīgām tiesībām un prasībām, kas ierakstītas zemes grāmatā un hipotēku reģistros un citos publiskos reģistros, kuru izmantošana nodrošina iepriekš minēto tiesību radīšanu.

Atbilstīgi Akta par bankrotu 463. panta 1. punktam pārdošanas līgumā paredzētās īpašumtiesību rezervācijas termiņš pārdevējam nebeidzas vietējās bankas, kas ir līguma objekta pircējs, bankrota paziņojuma rezultātā, ja brīdī, kad bankrots tika paziņots, līguma objekts atradās citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) dalībvalstī, kas ir Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu līgumslēdzēja puse.

Paziņojums par vietējās bankas, kuras rīcībā saglabājas kāds aktīvs, bankrotu nevar būt pamats, lai atkāptos no pārdošanas līguma, ja pārdošanas objekts tika pārvests pirms bankrota izsludināšanas un, kad bankrots tika izsludināts, pārdošanas objekts atradās ārvalstīs.

Atbilstīgi 464. pantam tiesību īstenošanu, kuras, lai tiktu radītas, eksistētu vai tiktu saglabātas, jāieraksta reģistrā, jāatver kontā vai jānogulda centrālā depozītā, reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā šādi reģistri, konti vai depozīti tiek turēti.

Neskarot 464. pantu, pārpirkšanas tiesības reglamentē tiesību akti, ko piemēro līgumsaistībām, kas reglamentē līgumu, kurš rada attiecīgās tiesības.

Neskarot 464. pantu, tiesību akti, kas piemērojami līgumsaistībām, kuras reglamentē regulētā tirgū noslēgtus darījumus, tiek piemēroti līgumiem, ko paraksta regulētā tirgū veiktu darījumu ietvaros 2005. gada 29. jūlijā Akta par tirdzniecību ar finanšu instrumentiem izpratnē.

Akta par bankrotu 467. pantā paredzēto atgūšanu reglamentē tiesību akts par līgumsaistībām, kas piemērojams atgūšanas līgumam.

Turklāt saskaņā ar Akta par bankrotu 467. pantu 1 bankrota paziņojums nepārkāpj kreditora tiesības nolīdzināt savas parādsaistības pret bankrotējušo pusi, ja to ļauj darīt tiesību akts, ko piemēro bankrota puses parādam.

Tāda tiesiska darījuma izpildāmību un spēkā esību, kurš veikts pēc bankrota paziņojuma un sastāv no nekustamā īpašuma, jūras kuģa vai lidaparāta atsavināšanas, kas jānostiprina reģistrā, vai tiesību atsavināšanas, kuras, lai tiktu radītas, eksistētu vai tiktu atsavinātas, jāieraksta reģistrā, jāatver kontā vai jānogulda centrālā depozītā, reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā šis īpašums atrodas vai šādi reģistri, konti vai depozīti tiek turēti.

Atbilstīgi Akta par bankrotu 469. pantam noteikumi par tiesiska darījuma, kas veikts, kaitējot kreditoriem, neizpildāmību un spēkā neesību nav piemērojami gadījumos, kad tiesību akti, kas jāpiemēro darījumam, neļauj tiesiskus darījumus, kas veikti, kaitējot kreditoriem, uzskatīt par neizpildāmiem.

Atbilstīgi Akta par bankrotu 470. pantam bankrota paziņojuma ietekme uz nepabeigtiem tiesvedības procesiem Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) dalībvalsts, kas ir Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu līgumslēdzēja puse, tiesas priekšā tiks vērtēta atbilstīgi tās valsts tiesību aktiem, kurā šie procesi notiek.

Lapa atjaunināta: 07/12/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.